

**Dr. Babasaheb Ambedkar Open University,
Ahmedabad**

**School of Humanities and Social
Science**

**MASTER OF LIBRARY AND INFORMATION
SCIENCE (MLIS)**

Year - 2025

સ્કુલ ઓફ હુમીનીટીઝ એન્ડ સોશિયલ સાયન્સ

લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ

માસ્ટર ઓફ લાયબ્રેરી એન્ડ ઇન્ફોર્મેશન સાયન્સ (MLIS)

Question Bank

ML I-101

Information Communication and Society

માહિતી પ્રત્યાયન અને સમાજ

Year - 2025

ML I - 101- માહિતી પ્રત્યાયન અને સમાજ
Part - I Block -1

. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિસ્તૃતમાં જવાબ લખો

એકમ:-1

1. માહિતીના મૂલ્ય અને અગત્ય વિશે વિસ્તૃતમાં સમજાવો.
2. ગ્રંથાલયોમાં હકીકત, માહિતી અને જ્ઞાન વિશે વિસ્તૃતમાં સમજાવો.
3. ગ્રંથાલયો અને હકીકત, માહિતી અને જ્ઞાન વિશે વિસ્તૃતમાં જવાબ લખો.

એકમ:-2

4. ડેટાનો પ્રકારો વિશે જણાવી, વિજ્ઞાનમાં ડેટાના પ્રકાર વિશે વિસ્તૃત માં માહિતી આપો
5. ડેટાનો પ્રકારો વિશે જણાવી, સામાજિક વિજ્ઞાનમાં ડેટાના પ્રકાર વિશે વિસ્તૃત માં માહિતી આપો
6. ડેટાનો પ્રકાર જણાવી, ડેટાનું કાર્યક્ષેત્ર વિશે માહિતી આપો

એકમ:-3

7. માહિતીની વ્યાખ્યા આપી, બેલનો અભિગમ જણાવો.
8. માહિતીની વ્યાખ્યા આપી, માહિતીના સ્વરૂપ વિશે વિસ્તૃત માં માહિતી આપો
9. માહિતીના પ્રકાર વિશે વિસ્તૃત માં માહિતી આપો.
10. માહિતીના પ્રકાર જણાવી માહિતીના લક્ષણો વિશે વિસ્તૃતમાં ચર્ચા કરો
11. માહિતી અભ્યાસના કાર્યક્ષેત્ર રંગનાથનના પાંચ માહિતી નિયમો વિશે જાણકારી આપો

12. માહિતીની વ્યાખ્યા આપી, માહિતીના પ્રકાર વિશે વિસ્તૃત માં જવાબ આપો
13. માહિતીના પ્રકાર જણાવી, માહિતીના અવરોધ વિશે માહિતી આપો

એકમ:-4

14. જ્ઞાન ની વ્યાખ્યા આપી એના પ્રકારો અને ગુણધર્મો વિશે જણાવો
15. જ્ઞાન: પ્રકારો અને વ્યાપ વિશે વિસ્તૃતમાં માહિતી આપો
16. જ્ઞાન: બાંધણી/રચના વિશે જણાવી, રંગનાથજીની જ્ઞાન રચનાના લક્ષણો વિશે જણાવો
17. જ્ઞાનના સમાજ શાસ્ત્ર વિશે વિસ્તૃતમાં જવાબ આપો
18. જ્ઞાન: બાંધણી/રચના વિશે જણાવી, નીલ મેઘનનો વિસ્તરણ વિશે જણાવો

એકમ:-5

19. માહિતી શું છે? માહિતીના પ્રત્યયીકરણ વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો
20. માહિતી શું છે તે જણાવી, માહિતી પ્રત્યાયન પ્રક્રિયાના એક એક ભાગ તરીકે વિસ્તૃત માં જણાવો
21. પ્રત્યાયનની વ્યાખ્યા આપી, પ્રત્યાયન નો ખ્યાલ અને તેની ઉત્પત્તિ વિશે જણાવો
22. પ્રત્યાયનની વ્યાખ્યા આપી, તેના પ્રકારો વિશે વિસ્તૃત માં માહિતી આપો
23. પ્રત્યાયનની વ્યાખ્યા આપી, વિવધ પ્રત્યાયન પ્રક્રિયાઓ વિશે જણાવો
24. માહિતી પ્રસારણ વિશે માહિતી આપી, પ્રસારણ પ્રક્રિયાના નમૂનાઓ વિશે જણાવો
25. માહિતી પ્રસારણ વિશે માહિતી આપી, માહિતી પ્રસારને અસર કરતા પરિબળો વિશે જણાવો
26. માહિતી પ્રસારણ પ્રક્રિયાના નમૂનાઓ વિશે વિસ્તૃત માં જણાવો આપો
27. પ્રસારણ માટેની માહિતી પદ્ધતિ વિશે વિસ્તૃત માં જણાવો આપો

એકમ:-6

28. માહિતી ઉત્પતિ વિશે જણાવી, માહિતી ઉત્પતિની રીતો વિશે જાણકારી આપો
29. માહિતીના સ્વરૂપો વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો
30. માહિતી ઉત્પતિના સ્વરૂપો વિશે જણાવી, માહિતી ઉત્પતિ પર માહિતી ટેકનોલોજીની અસર જણાવો

એકમ:-7

31. માહિતી સિક્કાંતના અભિગમો વિશે વિસ્તૃતમાં જાણકારી આપો
32. માહિતી મૂળભૂતતા વિશે જણાવી, માહિતી માપ વિષે વિસ્તૃત માં જાણકારી આપો
33. માહિતી ઉચ્ચમ વિશે વિસ્તૃત માં જણાવો
34. મહત્તી પ્રત્યાયન વિશે જાણકારી આપી, તેના કાર્યક્ષમ પાસાઓ વિશે જણાવો
35. અર્થપૂર્ણ માહિતી સિધ્ધાંત વિશે વિસ્તૃતમાં જાણકારી આપો
- 36.

એકમ:-8

37. ડીજીટલ માહિતી એટલે શું? ડીજીટલ માહિતીના સ્વરૂપો વિશે જણાવો
38. ડીજીટલ વિશે જણાવી, બાયનેરી કોડીંગ અને બાયનેરી સંખ્યાઓ વિશે સમજાવો
39. પ્રલેખોનું ડિજિટીકરણ વિશે વિસ્તૃતમાં માહિતી આપો
40. વિવિધ ડીજીટલ રચનાઓ વિશે જણાવો
41. ડિજિટલ પ્રલેખોની કાયદેસરતા વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો
42. એનલોગથી ડિજિટલ રૂપાંતરણ વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો

Part - II Block - 3

એકમ:-9

43. માહિતી સમાજમાં પરિવર્તન ની ગતિશીલતા વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો
44. માહિતી જ્ઞાન વિશે જાણકારી આપી, વિવિધ ક્ષેત્રો ઉપર માહિતી / જ્ઞાનના પ્રભાવ વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો
45. ગ્રંથાલયો, માહિતી પદ્ધતિઓ અને સેવાઓ અને સામાજિક નિહિતાર્થો ઉપર માહિતી ટેકનોલોજી (IT)નો પ્રભાવ વિશે જણાવો
- 46.વિવિધ ક્ષેત્રો ઉપર માહિતી/જ્ઞાનનો પ્રભાવ વિશે જણાવો

એકમ:-10

47. અર્થશાસ્ત્રના સત્વો વિશે વિસ્તૃતમાં માહિતી આપો
- 48.માહિતી અર્થશાસ્ત્ર વિશે જણાવી તેના લક્ષણો , વ્યાપ અને પ્રસાર વિશે જણાવો
49. માહિતીના સૂક્ષ્મ અર્થશાસ્ત્ર વિશે વિસ્તૃતમાં જાણકારી આપો
50. માહિતી અર્થવ્યવસ્થા અને જ્ઞાન અર્થવ્યવસ્થા વિશે જણાવો

એકમ:-11

51. માહિતી નીતિ વિશે જાણવી રાષ્ટ્રીય માહિતી નીતિની અવશ્યકતા વિશે જણાવો
52. માહિતી નીતિનો અર્થ આપી રાષ્ટ્રીય માહિતી નીતિ વિશે વિસ્તાર થી જણાવો
53. માહિતી નીતિના આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે પ્રયત્નો જણાવો
54. રાષ્ટ્રીય માહિતી નીતિ : પાસાઓ અને પ્રશ્નો વિશે વિસ્તૃતમાં જાણકારી આપો

એકમ:-12

55. માહિતી સમાજ વિશે જણાવી, એન.ઈ.આઈ.એસ. ના લક્ષ્યાંકો સવિસ્તાર જણાવો.

56. માહિતી સંચાલનના કાર્યો વિશે વિસ્તૃત માં ચર્ચા કરો.

57. માળખાગત સર્વસામાન્ય નિરીક્ષણ - જી.આઈ.આઈ. અને એન આઈ આઈ વિશે વિસ્તાર થી સમજાવો.

58. નેટવર્ક શોધ વિશે માહિતી આપી હોમ નેટવર્ક અને ઓફીસ નેટવર્ક વિશે જણાવો.

એકમ:-13

59. માહિતી સમાજની વ્યાખ્યા અને અર્થ આપી માહિતી સમાજની વિભાવના : વિકાસ વિશે જણાવો.

60. માહિતી સમાજ : વિકસતા દેશો વિશે સવિસ્તાર જણાવો.

61. માહિતી સમાજની વ્યાખ્યા આપી, માહિતી સમાજ અને જાહેર નીતિ વિશે વિસ્તૃત માં જણાવો.

62. માહિતી વ્યવસાય ઉપર માહિતી સમાજનો પ્રભાવ / અસરો જણાવો.

એકમ:-14

63. જ્ઞાન સમાજ વિશે માહિતી આપી, જ્ઞાન સમાજનાં લક્ષણો જણાવો.

64. જ્ઞાનનું અર્થકારણ સવિસ્તાર થી સમજાવો.

65. જ્ઞાનનું અર્થકારણ ની શિક્ષણ અને તાલીમ અને માહિતી અને જ્ઞાન સમર્થન પદ્ધતિઓ ઉપર પ્રભાવ જણાવો.

એકમ:-15

66. ડેટા, માહિતી અને જ્ઞાન વિશે માહિતી આપી, જ્ઞાન વ્યવસ્થા વિશે સવિસ્તાર થી જણાવો

67. ડેટા, માહિતી અને જ્ઞાન વિશે માહિતી આપી, જ્ઞાન વ્યવસ્થાપન પદ્ધતિઓ વિશે જણાવો
68. જ્ઞાન શું છે તે જણાવી , જ્ઞાન ઉત્પાદનો વિશે માહિતી આપો
69. ડેટા ઉત્ખનન અને પાઠ ઉત્ખનન વિશે વિસ્તૃત માં માહિતી આપો

એકમ:-16

70. જ્ઞાન વ્યવસાય વિશે જાણકારી આપી, જ્ઞાન સ્ત્રોતોની વ્યવસ્થા એ સેવાઓના આદર્શ સિદ્ધાંતો જણાવો.
71. જ્ઞાન-આધારિત પર્યાવરણનું પ્રગટીકરણ જણાવી ,જ્ઞાન પ્રાપ્યતા અને રવાનગી અસરકર્તા ઘટકો વિશે જણાવો.
72. આઈસીટીના અમલીકરણના ક્ષેત્રો વિશે સવિસ્તાર જણાવો.
73. જ્ઞાન ઉત્પાદનો/ પેદાશો વિશે વિસ્તૃતમાં જણાવો

ટૂંક નોંધ

એકમ:-1

1. માહિતીના મૂલ્ય અને અગત્ય સમજાવો
2. હકીકત, માહિતી અને જ્ઞાન ટૂંકમાં સમજાવો

એકમ:-2

3. હકીકતનો અર્થ જણાવો
4. ડેટાના પ્રકાર વિશે જાણકારી આપો
5. ડેટા ના લક્ષણો જણાવો
6. ડેટા ના કાર્યક્ષેત્ર વિશે ટૂંકમાં જાણવો

એકમ:-3

7. માહિતીના સિદ્ધાંતો વર્ણવો
8. માહિતીના સંદર્ભમાં મેક્લુપનો અભિગમ જણાવો
9. માહિતીના લક્ષણો જણાવો
10. માહિતીના અવરોધો જણાવો

એકમ:-4

11. જ્ઞાનની બાંધણી/રચના
12. ઉદ્ધરણ પૃથક્કરણ અને વિષય માળખીકરણ
13. જ્ઞાનનું સમાજશાસ્ત્ર
14. સાહિત્યનું સમાજશાસ્ત્ર

15. વાંચનનું સમાજશાસ્ત્ર
16. જ્ઞાન ઉપયોગીતા
17. જ્ઞાનના પ્રકારો વિશે ટૂંકમાં માહિતી આપો

એકમ:-5

18. પ્રત્યાયન : ખ્યાલ અને ઉત્પત્તિ
19. શેનોન અને વેવરના પ્રત્યાયન નમુના વિશે જણાવો
20. ટેકનોલોજીકલ માહિતીનું પ્રસારણ
21. પ્રત્યાયન પ્રક્રિયા જણાવો
22. પ્રત્યાયનના માધ્યમો વિશે ટૂંકમાં જણાવો
23. પ્રત્યાયનના પ્રકારો વિશે ટૂંકમાં સમજાવો
24. R&D માહિતી પ્રવાહ
25. માહિતી પ્રસારણને ટેકો આપનાર માહિતી નીતિ
26. માહિતી પ્રસારણ સિધ્ધાંત

એકમ:- 6

27. માહિતીના સાંકેતિક સ્વરૂપ વિશે જણાવો
28. માહિતી ઉત્પત્તિની રીત : ઉત્ક્રાંતિ
29. માહિતી ઉત્પત્તિની રીત : નિરીક્ષણ

એકમ:- 7

30. માહિતી સિદ્ધાંતના અભિગમો વિશે ટૂંક માં જણાવો
31. માહિતીની મૂળભૂતતા
32. માહિતી માપ
33. માહિતી ઉત્ક્રમ
34. કાર્યક્ષમ પ્રત્યાયન

35. વિશ્વસનીય પ્રત્યાયન
36. અર્થપૂર્ણ માહિતી સિદ્ધાંત

એકમ:- 8

37. Digital માહિતીનું સ્વરૂપ જણાવો
38. Digital લખાણ
39. પ્રલેખોનું ડિજિટીકારણ : સ્કેનીંગ
40. પ્રલેખોનું ડિજિટીકારણ : અક્ષર ઓળખ
41. પ્રલેખોનું ડિજિટીકારણ : ઈમેજ સંકોચન
42. Digital ઓડીયો
43. Digital વીડિયો
44. ડિજિટલ પ્રલેખોની કાયદેસરતા

એકમ:- 9

45. માહિતી / જ્ઞાન એક સામાજિક સંપત્તિ
46. માહિતી સમાજની અસરના વ્યાપક સૂચિતાર્થો
47. શિક્ષણ અને તાલીમ ક્ષેત્રો ઉપર માહિતી/જ્ઞાનનો પ્રભાવ
48. સમાજોમાં પરિવર્તનોની ગતિશીલતા
49. ગ્રંથાલયો ઉપર માહિતી ટેકનોલોજી (IT) નો પ્રભાવ

એકમ:- 10

50. માહિત અર્થશાસ્ત્ર વિશે ટૂંકમાં જણાવો
51. જ્ઞાન અર્થવ્યવસ્થા
52. જ્ઞાન અર્થવ્યવસ્થાના લક્ષણો

53. માહિતી અર્થવ્યવસ્થા
54. માહિતી અર્થશાસ્ત્રનો વ્યાપ અને પ્રસાર

એકમ:- 11

55. માહિતી નીતિ વિશે ટૂંકમાં જણાવો
56. ગ્રંથાલય અને માહિતી પદ્ધતિ અને સેવાના મર્યાદિત સંદર્ભમાં પાસાઓ અને પ્રશ્નો
57. રાષ્ટ્રીય માહિતીનીતિ પ્રત્યેના સામાન્ય નિરીક્ષણો
58. માહિતીની સ્વતંત્રતાનો કાયદો 2002
59. માહિતી પ્રૌદ્યોગિકીની કાર્ય યોજના

એકમ:- 12

60. માહિતી સંચાલનના કાર્યો
61. નેટવર્ક શોધ વિશે ટૂંકમાં જણાવો
62. હોમ નેટવર્ક
63. ઓફીસ નેટવર્ક
64. ઉદ્યોગગૃહ નેટવર્કસ
65. જી.આઈ.આઈ.ની પ્રયોજિતતા-ઉપયોગો

એકમ:- 13

60. માહિતી સમાજનું આગમન નિશ્ચિત કરનારા ઘટકો
61. માહિતીના આર્થિક મૂલ્યનું માપન
62. માહિતી વ્યવસાય ઉપર માહિતી સમાજનો પ્રભાવ
63. માહિતી સમાજ અને જાહેર નીતિ

એકમ:- 14

64. જ્ઞાન સમાજના લક્ષણો
65. જ્ઞાનનું અર્થકારણ
66. માહિતી અર્થશાસ્ત્રનો વ્યાપ અને વિભાગીકરણ
67. માહિતી અને જ્ઞાન ઉદ્યોગ
68. વેપાર, વાણિજ્ય અને ધંધાનું વૈશ્વિકરણ
69. નીતિ, સત્તા માળખું અને બદલાવ: નીતિ પરિવર્તન
70. નીતિ, સત્તા માળખું અને બદલાવ: નીતિ પરિવર્તન

એકમ:- 15

71. જ્ઞાન વ્યવસ્થા
72. ડેટા ઉત્પાદન અને પાઠ ઉત્પાદન
73. પાઠ પૃથક્કરણ અને કાર્યપ્રક્રિયા
74. જ્ઞાન ઉત્પાદનો
75. જ્ઞાન વ્યવસ્થા પદ્ધતિઓ ટૂંકમાં જણાવો

એકમ:- 16

76. જ્ઞાન વ્યવસાય વિશે સમજાવી તેના લક્ષણો જણાવો
77. જ્ઞાન ઉત્પાદનો/પેદાશો
78. ગ્રંથાલય અને માહિતીવિજ્ઞાનના વ્યવસાયિકો જ્ઞાન વ્યવસાયિક તરીકે
79. જ્ઞાન વ્યવસાય અને જ્ઞાન વ્યવસ્થા વિશે ટૂંકમાં સમજાવો

MCQ

એકમ:- 1 હકીકત માહિતી અને જ્ઞાન : બૌદ્ધિક મિલકતો
(Data Information and Knowledge: Intellectual Assets)
Block -1 એકમ: - 1

નીચે આપેલા બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધીને લખો

1. _____ નામના એક પ્રખ્યાત સમાજશાસ્ત્રીએ આ નવા પદ્ધતિય વિકાસને લાક્ષણિક રીત "Intellectual Technology" બૌદ્ધિક પ્રોધ્યોગીકી એવું નામ આપ્યું.
A. ડેનિયલ બેલ
B. રંગનાથન
C. બેલ્કીન
D. વિકેરી
2. _____ એ આર્થિક તેમજ રાજકીય સામર્થ્યનો વિશાળ સ્ત્રોત બની ગયા છે?
A. માહિતી અને જ્ઞાન
B. જ્ઞાન અને સમાજ
C. માહિતી અને સમાજ
D. જ્ઞાન અને વિકાસ
3. સમાજમાં આવી રહેલા પરીવાર્તાનોમાં યોગદાન આપતા મુખ્ય ઘટકો માંથી એક _____ છે.
A. માહિતી
B. પ્રોદ્યોગિક માહિતી
C. નિરીક્ષણ
D. નિયંત્રણ

4. માહિતી અને જ્ઞાન આર્થીક તેમજ _____ સ્માંધ્યાનો વિશાળ સ્ત્રોત બની ગયો છે.

A. રાજકીય

B. સમાજિક

C. પારિવારિક

D. એક પણ નહિ

5. કયા પ્રખ્યાત વિદ્વાનએ કહ્યું છે કે : માહિતીએ એક વિધિ (પ્રોસેસ) છે.

A. Martin

B. Fritz Machlup

C. Deniel bell

D. Brain

6. નીચેના માંથી કયું સમૂહ પ્રત્યાયનનું લક્ષણ નથી.

A. સંશોધન

B. રોજબેરોજની ઘટનાઓ

C. વર્તમાન પત્રો

D. ટી વી કેન્દ્રો

7. નીચેના માંથી કયું માહિતીના મૂલ્યોમાં વધારો કરે છે.

A. સંશોધન અને વિકાસ

B. વેપાર અને ઉદ્યોગ

C. સમૂહ પ્રત્યાયન

D. તુલનાત્મક અભ્યાસ

8. _____ એ જથ્થો છે જે મોટાભાગે પ્રવાહ માંથી પરીનામતો હોય છે.

A. માહિતી

B. જ્ઞાન

C. હકીકત

D. બૌદ્ધિક મિલકતો

9. _____ એ સંદેશાઓનો સતત વહેતો પ્રવાહ છે.

- A. જ્ઞાન
- B. હકિકત
- C. બૌદ્ધિક મિલકતો
- D. માહિતી

એકમ :-2 હકિકત :- વ્યાખ્યા, પ્રકાર, સ્વરૂપ, લક્ષણ, વ્યાપ.
(Data: Definifation, Types, Nature, Properties and Scope)

10. “ડેટા” એ મૂળ _____ નો શબ્દ છે.

- A. German
- B. Latin
- C. French
- D. Indian

11. નીચેનામાંથી _____ અનુસાર ડેટા એ ‘અનુમાન કે અંદાજના આધાર તરીકે વપરાતી બાબતો અથવા જાણીતી હકીકતો છે.

- A. Dictionary of Modern Economics
- B. MCGraw- Hill
- C. Oxford Encyclopaedic Dictionary
- D. New International Dictionary

12. “ડેટા એ જ્ઞાનનું પ્રતીકાત્મક નિરૂપણ છે.” આ વ્યાખ્યા નીચેનામાંથી કોને આપી.

- A. શુમેન
- B. મેક્લૂપ
- C. ડેનિયલ બેલ
- D. કોચેન

13. CODATA ડેટા ને વર્ગીકૃત કરવાની જરૂરિયાતને ઇ.સ. _____ માં માન્યતા મળી.

- A.1996
- B.1979
- C.1975
- D.1990

14. નીચેના માંથી સંજ્ઞાત્મક ડેટા નું એક ઉદાહરણ _____

- A.આબોહવાના ડેટા
- B.રસાયણિક
- C.સોલાર
- D.ભૌતિકશાસ્ત્ર

15. નીચેનામાંથી કયું સમાજિક વિજ્ઞાનમાં ડેટા નો પ્રકાર છે.

- A.નામનો ડેટા
- B.સૈદ્ધાંતિક ડેટા
- C.સંજ્ઞાત્મક ડેટા
- D.માત્રાત્મક ડેટા

16. _____ ડેટા એ ક્રમશઃ વર્ગો સૂચવે છે.

- A.ક્રમસૂચક ડેટા
- B.ગુણોત્તર ડેટા
- C.સમયાન્તર ડેટા
- D. નામનો ડેટા

17. નીચેના માંથી કયા ડેટા વિજ્ઞાન માટે જાણીતા નથી

- A.વર્ણનાત્મક ડેટા
- B. આંકડાકીય ડેટા
- C.સંજ્ઞાત્મક ડેટા
- D.પ્રાથમિક ડેટા

18. સમાજિક વિજ્ઞાનમાં મોટાભાગે ડેટા _____ સ્વરૂપમાં હોય છે.

- A. આંકડાકીય ડેટા
- B. ગણનક્ષમ ડેટા
- C. સંજ્ઞાત્મક ડેટા
- D. વર્ણનાત્મક ડેટા

19. સમુચ્ચયન એટલે _____

- A. જવાબદારી
- B. ચોક્કસાઈ
- C. વૃદ્ધિ કે ઉમેરો
- D. હાર્ટ

20. ભારતમાં ડેટાને વ્યવસ્થિત કરવા જવાબદાર એવી એજન્સી કઈ?

- A. સર્વે ઓફ ઇન્ડિયા
- B. ઇન્ટરનેશનલ મોનેટરી
- C. ઇન્ટરનેશનલ ઓર્ગેનાઈઝેશન
- D. આમાં થી એક પણ નહિ

21. _____ એ આપેલ વ્યાખ્યા પ્રમાણે ડેટા એ અત્યંત ચોક્કસ સ્વરૂપમાં સ્ટ્રીકીય રીતે રજૂ કરવામાં આવેલ જ્ઞાનનું હાર્ટ છે.

- A. CODATA
- B. Carpenter
- C. Smith
- D. Charles

એકમ : ૩ - માહિતી : સ્વરૂપ, વ્યાખ્યા, પ્રકાર, લક્ષણો, અને વ્યાપ .
(Information: Nature, Definition, Type, properties, and Scope)

22. "Information science: Theory and Practice" એ નીચેનામાંથી કોનો અધતન ગ્રંથ છે.

- A.વિકેરી
- B. મેકલેપ
- C. ડેનિયલ
- D.ફીલ્ડ

23. નીચેનામાંથી કયું પુસ્તક ડૉ. એસ. આર. રંગનાથન દ્વારા લખાયેલ છે.

- A. Five Laws of Library Science
- B. Information Science Theory & Practice
- C. Information Society
- D. The Phenomenon of Interest of Information

24. _____ એ માહિતી વિજ્ઞાન માટેની માહિતીની વિભાવનાઓના વિગતે અભ્યાસ દરમિયાન વ્યાખ્યા અને વિભાવના વચ્ચે ભેદ પાડે છે

- A. વિકેરી
- B. બેલ્કીન
- C. રંગનાથન
- D. મેકલેપ

25. _____ અભિગમમાં ભૌતિક વહકોમાં પ્રતીકોના આધારે માહિતીને નોંધવામાં આવે છે.

- A. જ્ઞાન અભિગમ
- B. પ્રક્રિયા અભિગમ
- C. સંદેશા અભિગમ
- D. માળખાગત અભિગમ

26. નીચેનામાંથી કોણ છે જે આગળ પડતા બ્રિટિશ બિબ્લિઓમેટ્રીશીયન અને માહિતી વિજ્ઞાની છે.

- A. બુક્સ
- B. બેલ્કીન
- C. વિકેરી
- D. મેકલેપ

27. “The coming of the Post Industrial Society, a Venture in Social Forecasting” નામનું પુસ્તક નીચેનામાંથી કોના દ્વારા લખાયેલું છે.

- A. બુક્સ
- B. ડેનિયલ બેલ
- C. મેકલેપ
- D. વિકેરી

28. વસ્તી ગણતરીની હકીકતો દ્વારા વ્યક્ત થતી વસ્તીની લાક્ષીકતાઓ અંગેના સંશોધન અભિપ્રાય અંગેની સંદર્ભસૂચીની હકીકતો ને શું કહેવાય છે.

- A. રેકોર્ડ
- B. ડેટા બેઈઝ
- C. જ્ઞાન
- D. માધ્યમ

29. _____ એ ટુકડાઓમાં વિભાજિત, અપૂર્ણ અને ચોક્કસ છે

- A. માહિતી
- B. જ્ઞાન
- C. વિકાસ
- D. હકીકત

30. "The production and distribution of Knowledge in the United State" પુસ્તક કોના દ્વારા લખાયેલું છે.

A.ડેનિયલ બેલ

B.મેક્લૂપ

C.વિકેરી

D.ફીલ્ડ

31. _____ એ માહિતી કે જ્ઞાનનું પ્રસારણ કરવા માટેનું ભૌતિક માધ્યમ છે.

A. ઉદ્ગમ સ્ત્રોત

B. પ્રણાલી (ચેનલ)

C. ગ્રહણ કરનાર

D.માધ્યમ

32. નીચેનામાંથી કયું પ્રાથમિક સ્ત્રોત છે જે, જ્ઞાનના સામાન્ય સ્વરૂપમાં મ જોડાયેલ હોય તેવું છે.

A.ડાયરી

B. નિર્દેશિકા

C. માહિતી સ્ત્રોત

D. ગ્રંથસૂચીઓ

33. પ્રાથમિક અને ગૌણ સ્ત્રોતોનું સંકલન નું ઉદાહરણ આપો.

A.સંગઠન

B.યાદી

C.મહાનિબંધ

D.શોધપત્ર

34. માહિતીને સમૂહમાં ગોઠવવા માટે માહિતીનું પ્રસારણ કરવા માટે _____ વાહક તરીકે મદદ લેવામાં આવે છે.

A. પ્રણાલી (ચેનલ)

B. સિગ્નલ

C. ગ્રાફિક

D. માધ્યમ

35. _____ એ પ્રત્યાયન માટેનું શક્તિશાળી માધ્યમ છે.

A. સ્તર

B. ભાષા

C. શૈલી

D. સ્વરૂપ

36. રંગનાથન ના પાંચ નિયમો માંથી કયો નિયમ અવિરત પરિવર્તનની વાત કહે છે.

A. પ્રથમ નિયમ

B. બીજો નિયમ

C. ત્રીજો નિયમ

D. પાંચમો નિયમ

37. રંગનાથન ના પાંચ નિયમો માંથી કયો નિયમ સમયના મુલ્યો પર ભાર મુકે છે.

A. પ્રથમ નિયમ

B. બીજો નિયમ

C. ત્રીજો નિયમ

D. ચોથો નિયમ

38. _____ નો સિદ્ધાંત સિઝલ સંચરણ માટેની પ્રત્યાયન ક્રિયા સાથે સુસંગત છે .

A.વિકેરી

B.રંગનાથન

C.બેલ્કીન

D.શેનોન- વિવર

39. સ્ત્રોત—સંદેશો —ચેનલ _____ ?

A.વિભાવના

B.અભિગમ

C.સ્વીકારનાર

D.પ્રક્રિયા

40. _____ ના મત અનુસાર જ્ઞાન એ માહિતીના અનેક ટુકડાઓનો સરવાળો છે.

A. બુક્સ

B.બેલ્કીન

C.શેનોન- વિવર

D.ડેનિયલ બેલ

એકમ-4

જ્ઞાન, વ્યાખ્યા, પ્રકારો, સ્વરૂપ, લક્ષણ અને વ્યાપ

Knowledge: Definition, Types, Nature, Properties and Scope

41. 'જ્ઞાન' શબ્દનું મૂળ_____ શબ્દ gnosisis માં છે
A. ગ્રીક B. રોમન C. ઇટાલિક D. ઈંગ્લીસ
42. જ્ઞાનનું બે જૂથોમાં વ્યાપક રીતે વહેંચી શકીએ, વ્યક્તિગત જ્ઞાન અને _____
A. સામાજિક જ્ઞાન
B. વ્યક્તિગત જ્ઞાન
C. વૈશ્વિક જ્ઞાન
D. આમાંથી એકપણ નહિ
43. _____ એ ભૌતિકશાસ્ત્રી તરીકે ઓળખાતો હતો, તેણે સાર્વજનિક જ્ઞાનની વ્યવસ્થા ઉપર મહત્વનો ઉપર ભાર મૂકેલ છે.
A. ડેનિયલ
B. જીમ્મી
C. વોલ્ટર
D. ઝિમન
44. _____ એ “સાઈટેશન ઈન્ડેક્સ” રજૂ કરી.
A. યુજેની ગારફિલ્ડ
B. ડેનિયલ હેરીસન
C. જીમકોર્ટ
D. રંગનાથન

45. “ઇન્ટરનેશનલ એન્સાયક્લોપિડીયા ઓફ સોશીયલ સાયન્સ’ ક્યાં વર્ષ માં પ્રકાશિત થઇ.

- A. 1856
- B. 1896
- C. 1968
- D. 1999

46. જ્ઞાનના સમાજશાસ્ત્ર નું અન્ય પેટાજૂથ એ _____ છે

- A. સાહિત્યનું સમાજશાસ્ત્ર
- B. સમજ સેવા
- C. A B બંને
- D. બે માંથી એકપણ નહિ

47. નીચેનામાંથી “ફ્યુચર શોક” ના જાણીતા લેખક કોણ છે

- A. રંગનાથન
- B. એચ.ઈ.બ્લીસ
- C. એલ્વિન ટોફલર
- D. ડેનિયલ બેલ

48. કેવા પ્રકારના જ્ઞાન નું જ્ઞાનનું આયુષ્ય ટૂંકું છે?

- A. વ્યક્તિગત
- B. ત્વરિત
- C. ઔપચારિક
- D. સમૂહ

49. “વિશ્વના ઘટકોને બે ભાગમાં છેદીને તેનો ભાગોનું સંયોજન દર્શાવવાને_____ કહે છે.

- A. સ્તરીકરણ
- B. વિચ્છેદન
- C. અનાવરણ
- D. શિથિલ

50. RRLF નું પૂરું નામ આપો

- A. રાજા રામમોહનરાય લાઈબ્રેરી ફાઉન્ડેશન
- B. રાજા રામરાજ ફાઉન્ડેશન
- C. રામપુર રાજા ફાઉન્ડેશન
- D. રામમોહન ફાઉન્ડેશન

51. સાયન્ટિફિક પોલીસી રેઝોલ્યુશન ભારત સરકારે ઈ.સ._____ માં ઘોષિત કરી હતી.

- A. 1988
- B. 1958
- C. 1877
- D. 1963

BLOCK-2

માહિતીની ઉત્પત્તિ અને પ્રત્યાયન

INFORMATION GENERATION AND COMMUNICATION

એકમ :-5 માહિતી પ્રત્યાયન પ્રક્રિયા, માધ્યમ અને પ્રસરણ

INFORMATION COMMUNICATION PROCESS, MEDIA AND DIFFUSION

52. ICT નું પૂરું નામ આપો.

- A. Information and Community Technology
- B. Information and Connection Technology
- C. Indication and Communication Technology
- D. Information and Communication Technology

53. 'કોમ્યુનિકેશન' (Communication) શબ્દ _____ શબ્દ 'Comminis' પરથી આવ્યો છે.

- A. લેટીન
- B. જર્મન
- C. ફ્રેંચ
- D. ઇટાલિક

54. _____ વાણી દ્વારા પ્રત્યાયનની એક પદ્ધતિ છે.

- A. મૌખિક પ્રત્યાયન
- B. લેખિત
- C. પ્રલેખીય
- D. વ્યક્તિગત

55. સંકેતો, ચિહ્નોને પ્રતીકો _____ પ્રત્યાયન પ્રક્રિયાના ત્રણ સંબંધિત ઘટકો છે.

- A. કંઠ્ય પ્રત્યાયન
- B. લેખિત પ્રત્યાયન
- C. મૌખિક પ્રત્યાયન
- D. બિન કંઠ્ય પ્રત્યાયન

56. _____ પ્રત્યાયનમાં હાવભાવ જેવાં કે ઈશારા, અભિવ્યક્તિઓ, ચહેરાના હાવભાવ અને અન્ય વર્તન જેવી ક્રિયાઓનો સમાવેશ થાય છે

- A. કંઠ્ય પ્રત્યાયન
- B. લેખિત પ્રત્યાયન
- C. બિન-મૌખિક
- D. મૌખિક પ્રત્યાયન

57. _____ જે ચહેરાના હાવભાવ, આંખનું હલનચલન, ઈશારા વગેરેનો સમાવેશ કરે છે.

A. ક્રિનેસિક્સ

B. પેરા લિગ્વિસ્ટિક

C. પ્રોક્ષેમિક્સ

D. હેપ્ટીકસ

58. નીચેના માંથી કયાં પ્રકારના પ્રત્યાયન માટે સ્પર્શના ઉપયોગનો ઉલ્લેખ કરે છે?

A. પેરા લિગ્વિસ્ટિક

B. પ્રોક્ષેમિક્સ

C. હેપ્ટીકસ

D. લેખિત પ્રત્યાયન

59. _____ સ્વરૂપના પ્રત્યાયનમાં ઘણાં લોકો સામેલ થાય છે.

A. મૌખિક પ્રત્યાયન

B. જૂથ પ્રત્યાય

C. લેખિત

D. કંઠ્ય પ્રત્યાયન

60. મીડીયા (Media) દેખીતી રીતે _____ બહુવચન સ્વરૂપ છે.

નું

A. MultiMedia

B. Media

C. Television

D. Medium

61. નીચેનામાંથી કયાં માધ્યમ દ્વારા ટેલિફોન, ટેલિગ્રાફ, ફેક્સ, વગેરે જેવા યંત્રો દ્વારા સંદેશાઓ મોકલવામાં

- A. ઈલેક્ટ્રોનિક માધ્યમો
- B. પ્રસારણ માધ્યમો
- C. A અને B બંને
- D. આમાંથી એકપણ નહિ

62. લાસવેલનો નમૂનો ઈ.સ._____માં વિકસાવવામાં આવ્યો.

- A. 1948
- B. 1974
- C. 1888
- D. 1952

63. જ્યોર્જ ગર્બનરનો નમૂનો ઈ.સ._____માં વિકસાવવામાં આવ્યો.

- A. 1947
- B. 1956
- C. 1988
- D. 1990

64. 'બજાર અને ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર' માહિતી પ્રસારણ નમૂનો કોને વિકસાવ્યો.

- A. શેનોન
- B. વિલીસ
- C. લોરેન્સ બ્રાઉન
- D. વિવર

65. R & D સંસ્થા શેના સાથે સંકળાયેલી છે.

- A. સંશોધન અને વિકાસ
- B. સંશોધન
- C. વિકાસ
- D. આમાંથી એકપણ નહિ

66. _____ પ્રત્યાયનનો નમૂનો પ્રત્યાયનનો એક શ્રેષ્ઠ જાણીતો નમૂનો છે.

- A. શેનોન અને વેવર
- B. લોરેન્સ બ્રાઉન
- C. વિલિયમ બેલ
- D. લેસવેલ

67. પ્રત્યાયન ને અંગ્રેજીમાં શું કહેવાય છે ?

- A. Communi
- B. Communication
- C. Listening
- D. Thinking

એકમ:- 6

માહિતીની ઉત્પત્તિ : રીતો અને સ્વરૂપો

GENERATION OF INFORMATION MODES AND FORMS

68. પ્રિન્ટર કોના દ્વારા વિકસાવવામાં આવ્યું ?

- A. જ્યોર્જ હેરીસોન
- B. ડેનિયલ બેલ
- C. જહોન્સ ગુટેનબર્ગ
- D. રોજર

69. આપણે પોસ્ટલ પ્રત્યાયનમાં _____ નો ઉપયોગ કરીએ છીએ.

- A. નામ
- B. પીનકોડ
- C. પોસ્ટ
- D. આમાંથી એકપણ નહિ

70. સામે બેઠેલી એક વ્યક્તિ અથવા ઉભેલી અથવા ટેલિફોન દ્વારા અન્ય વ્યક્તિ સાથે વાત કરીએ છીએ બંને વચ્ચે થતી માહિતીની આપ લે માહિતીનું _____ સ્વરૂપ છે. ?

- A. મૌખિક
- B. લેખિત
- C. વૈચારિક
- D. સાંકેતિક

71. કયી માહિતીનું સ્વરૂપ વ્યાપક રીતે આપણા રોજ બરોજના વ્યવહારમાં ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે?

- A. લેખિત
- B. મૌખિક
- C. વૈચારિક
- D. સાંકેતિક

72. બહેરા અને મૂંગા લોકો માહિતીના ક્યાં સ્વરૂપનો ઉપયોગ કરી શકતા નથી ?

- A. લેખિત
- B. વૈચારિક
- C. સાંકેતિક
- D. મૌખિક

73. બહેરા અને મૂંગા લોકો માહિતીના ક્યાં ભાષા સ્વરૂપ ને વિકસાવામાં આવી છે ?

- A. સાંકેતિક ભાષા
- B. મૌખિક
- C. લેખિત
- D. મુદ્રિત

74. આપણે પોસ્ટલ પ્રત્યાયનમાં પીનકોડ નો ઉપયોગ કરીએ છીએ તે કેટલા આંકડાનો હોય છે?

- A. 6
- B. 7
- C. 8
- D. 9

75. ASCII નું પૂરું નામ આપો

- A. અમેરિકન સ્ટેટ સીસ્ટમ
- B. અમેરિકન સીસ્ટમ સીમ ઇન્ફોર્મેશન
- C. અમેરીકન સ્ટાન્ડર્ડ કોડ ફોર ઇન્ફોર્મેશન ઇન્ટરચેન્જ
- D. અમેરિકન સ્ટાન્ડર્ડ ઇન્ફોર્મેશન

એકમ :- 7

માહિતી સિદ્ધાંત : માપ અને વિષય વસ્તુ મૂલ્યાંકન

Information theory: Measure and contents Evaluation

76. આધુનિક ટેલિકોમ્યુનિકેશન્સ ટેલિગ્રાફી સાથે ઈ.સ. _____ માં શરૂ થયું.

- A. 1896
- B. 1837
- C. 1890
- D. 1870

77. IT નું પૂરું નામ આપો

- A. ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી
- B. ઇન્ફોર્મેશન ટ્રાન્સફર
- C. ઇન્ફોર્મેશન ટેકનીક
- D. ઇન્ફોર્મેશન ટ્રાન્સ

78. અર્થપૂર્ણ - કેન્દ્રિય અભિગમને અંગ્રેજી માં સુ કહેવાય છે?

- A. Context - Dependent Approach
- B. Recipient Centered Approach
- C. Semantic - Centered Approach
- D. Semantic Approach

79. _____ આધારિત અભિગમ વ્યવહારિક માહિતી અભિગમ તરીકે પણ ઓળખાય છે.

- A. અર્થપૂર્ણ
- B. પ્રાપ્તકર્તા
- C. સ્વતંત્ર
- D. સંદર્ભ

80. SIR નું પૂરું નામ આપો

- A. source information rate
- B. source infrastructure rate
- C. source influence rate
- D. source information rating

81. સંદેશાઓના સમૂહમાં સંદેશાની સરેરાશ માહિતી સામગ્રી એટલે શું ?

- A. વ્યવહારિક માહિતી
- B. માહિતી માપ
- C. માહિતી ઉત્ક્રમ
- D. સંદેશો

એકમ:- 8
ડિજિટલ માહિતી
DIGITAL INFORMATION

82. બાયનેરી અંકગણિત _____ દ્વારા સંખ્યાત્મક જથ્થામાં રજુ કરવામાં આવે છે.

- A. 1 અને 2
- B. 0 અને 1
- C. 0 અને 8
- D. 0 અને 10

83. RTF નું પૂરું નામ જણાવો

- A. રીચ ટેક્સ્ટ ફોર્મેટ
- B. રીચ ફોર્મેટ
- C. રીચ ટેક્સ્ટ
- D. રીચ ટ્રાન્સ્ફર ફોર્મેટ

84. પ્રલેખના ડિજિટીકરણ કરવા માટેનું પ્રથમ પગલું પ્રલેખની _____ તૈયાર કરવાનું છે.

- A. પિકસેલ્સ
- B. પ્રલેખ
- C. છબી/ઈમેજ
- D. સ્કેનીંગ

85. DPI નું પૂરું નામ જણાવો

- A. Document per inch
- B. Data per inch
- C. dots per inch
- D. Data per Information

86. ઉચ્ચ નિર્ધાર (રિઝલ્યુશન) રંગીન સ્કેનર તીવ્રતા મૂલ્ય દર્શાવવા
_____ બાઈટસનો ઉપયોગ કરે છે.

- A. 16
- B. 17
- C. 20
- D. 30

87. OCRનું પૂરું નામ જણાવો

- A. ઓપ્ટિકલ કેર રેકઝિશન
- B. ઓપ્ટિકલ કેર્ક રેકઝિશન
- C. ઓપ્ટિકલ કોમોન રેકઝિશન
- D. ઓપ્ટિકલ કેરેક્ટર રેકઝિશન

88. માનવ કાન _____ ની શ્રેણીમાં આવર્તનથી સંવેદનશીલ છે.

- A. 20 Hz to 20 KHz
- B. 30 Hz to 20 KHz
- C. 10 Hz to 20 KHz
- D. 30 Hz to 11 KHz

89. આવર્તન પંક્તિને (Audio Spectrum) કહેવામાં આવે છે.

- A. આવર્તન
- B. ઓડિયો સ્પેક્ટ્રમ
- C. ઓપ્ટિકલ
- D. સ્કેનીંગ

90. દરેક સ્થિર ઈમેજને _____ કહેવામાં આવે છે.

- A. ફોટો
- B. સ્થિતિ
- C. ફ્રેમ
- D. સ્પેક્ટ્રમ

91. MPEG નું પૂરું નામ જણાવો

- A. મુવિંગ પીકચર એક્સપાર્ટ્સ ગ્રુપ
- B. મુવિંગ પ્રોસેસ ગ્રુપ
- C. મુવિંગ પીકચર અનાલોગ
- D. મુવિંગ પીકચર એપ

92. _____ પશ્ચિમી ભાષાના અક્ષરો એટલે કે લેટિન અક્ષરોના પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે વપરાય છે.

- A. PDF
- B. ASCII
- C. RTF
- D. AIFF

93. HTML નું પૂરું નામ જણાવો

- A. હાયપર જર્નલાઈડ્ઝ્ઝ માર્ક - અપ લેન્ગ્વેજ
- B. હાયપર ટેક્સચ્યુઅલ અપ લેન્ગ્વેજ
- C. હાયપર ટેક્સચ્યુઅલ માર્ક - અપ લેન્ગ્વેજ
- D. હાયપર ટેક્સ્ટ માર્ક અપ લેન્ગ્વેજ

94. XML નું પૂરું નામ જણાવો

- A. એક્ષપોર્ટ માર્ક - અપ લેન્ગ્વેજ
- B. એક્ષપો માર્ક - અપ લેન્ગ્વેજ
- C. એક્સ્ટેન્સિબલ માર્ક અપ લેન્ગ્વેજ
- D. ઇન્ડેક્સ માર્ક - અપ લેન્ગ્વેજ

95. TIFF નું પૂરું નામ જણાવો

- A. ટેગ ઇમેજ ફાઈલ ફોર્મેટ
- B. ટેરા ફાઈલ ફોર્મેટ
- C. ટ્રાન્સફર ફાઈલ ફોર્મેટ
- D. ટ્રાન્સ ફાઈલ ફોર્મેટ

96. ગોપનીય માટે અંગ્રેજીમાં કયો શબ્દ વપરાય છે

- A. conform
- B. confident
- C. confidential
- D. common

97. મહત્વની માહિતી છુપાવવાની કલા શું કહેવાય ?

- A. ક્રિપ્ટોગ્રાફી
- B. ડિજિટલ હસ્તાક્ષર
- C. ડિજિટલ માહિતી
- D. ડિજિટલ લખાણ

BLOCK-3

માહિતી અને સમાજ

INFORMATION AND SOCIETY

એકમ :- 9

માહિતીના સામાજિક નિહિતાર્થો

SOCIAL IMPLICATIONS OF INFORMATION

98. The Future Shock નામ નું પુસ્તક કોના દ્વારા લખાયેલું હતું ?

- A. એલ્વિન ટોફ્લરે
- B. આર. જે. રીસ
- C. એફ. ડબ્લ્યુ. ટેઈલર
- D. જોહન મેકોલો

99. નીચેનામાંથી _____ એ એક જાણીતા કૃષિ વિજ્ઞાની છે

- A. ડૉ કલ્યાણ
- B. ડૉ રામાનુજ
- C. ડૉ શ્રીધર
- D. ડૉ. સ્વામીનાથન

100. WWW નું પૂરું નામ જણાવો

- A. Wide Web World
- B. World Wind Web
- C. **World Wide Web**
- D. world with War

101. એવો સમાજ કે જેમાં કામદારોનું સંખ્યા બળ ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલ હોય.

- A. ઉત્તર ઔદ્યોગિક
- B. કૃષિ સમાજ
- C. **ઔદ્યોગિક સમાજ**
- D. માહિતી ઉદ્યોગ

એકમ:- 10

માહિતી : એક આર્થિક સ્ત્રોત

(INFORMATION AS AN ECONOMIC RESOURCE)

102. _____ એ માનવીની જરૂરિયાતો અને આ જરૂરિયાતોને સંતોષવાના પ્રયત્નો સાથે સંબંધ ધરાવે છે.

- A. સમાજશાસ્ત્ર
- B. વિજ્ઞાન
- C. ભૂગોળ
- D. **અર્થશાસ્ત્ર**

103. નીચેનામાંથી કયાં જાણીતા અર્થશાસ્ત્રી છે ?

- A. ડેનિયલ બેલ
- B. **ફ્રીડ મેચલપે**
- C. જોશન મેચ
- D. મેક કેપ્લર

104. જ્ઞાન માટે માહિતી એ કેવી સામગ્રી છે?

- A. અધુરી
- B. પાકી
- C. કાચી
- D. પુરતી

105. ઈન્ટરનેટ હવે_____ દ્વારા બજારની વિવિધ પરિસ્થિતિઓમાં માંગને પહોંચી વળવા સારી સુવિધાઓ પૂરી પાડે છે.

- A. ઈ-કોમર્સ
- B. ઈ ડેટાબેઝ
- C. ઈ ડોક્યુમેન્ટ
- D. ઈન્ટરનેટ

106. _____ સંપત્તિના પાયાનું સ્વરૂપ છે.

- A. માન
- B. સન્માન
- C. આદર્શ
- D. જ્ઞાન

**એકમ :- 11 - માહિતી નીતિઓ : રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય
(INFORMATION POLICIES: NATIONAL AND INTERNATIONAL)**

107. “ચઢતા ઉતરતા ક્રમના પગથિયાઓ છે.” માહિતી નીતિ ની આ વિભાવના કોને આપી?

- A. એફ. આઈ. ડી.
- B. યુનેસ્કો
- C. ડેસીડોક
- D. ઈન્સોક

108. સાયન્ટિફિક, ટેકનિકલ એન્ડ સોશિયલ ઇન્ફોર્મેશન (STSI) નું પૂરું નામ આપો.

- A. સાયન્ટિફિક, ટેકનિકલ એન્ડ સોશિયલ ઇન્ફોર્મેશન
- B. સોસિયલ ટેકનીક એન્ડ સોસિયલ ઇન્ફોર્મેશન
- C. સોસાયટી ટીમ એન્ડ સોસિયલ ઇન્ફોર્મેશન
- D. સોસાયટી એન્ડ સોસિયલ ઇન્ફોર્મેશન

109. કયા એક્ટ અંતર્ગત તદ્દેશીય પ્રકાશનો જેવા કે પુસ્તકો, સામયિકોના (પ્રથમ અંકનું ગ્રંથ નામ) એ સામગ્રીઓ હેઠળ દેશના ચાર ગ્રંથાલયમાં જમા કરાવવામાં આવે છે.

- A. ગ્રંથાલય એક્ટ
- B. પબ્લિક લાયબ્રેરી એક્ટ
- C. કોપીરાઇટનો એક્ટ
- D. ડિલિવરી ઓફ બુક્સ એક્ટ

110. ડિલિવરી ઓફ બુક્સ એક્ટ કયાં વરસ થી અમલમાં આવ્યો.

- A. 1988
- B. 1996
- C. 1956
- D. 1995

111. દ્વિતીય કક્ષાના (ગૌણ) પ્રકાશનો (ડેટાબેઝો) _____ છે.

- A. વાડમયસૂચિઓ
- B. પ્રશ્ન પત્રો
- C. થીસીસ
- D. શોધ પત્રો

112. નીચેના માંથી તૃતીય કક્ષાના માહિતીસ્રોત છે.?

- A. થીસીસ
- B. પુસ્તક
- C. રેક્રલ ડિરેક્ટરીઓ
- D. શોધ પત્રો

113. _____ એ માહિતી સેવાઓને આધુનિકીકરણ કરવા પ્રત્યે સફળતાભરી ચાવી હાથ ધરેલી છે.

- A. માહિતી
- B. માહિતી અને પ્રત્યાયન પ્રૌદ્યોગિકી
- C. ટેકનોલોજી
- D. ડેટાબેઝ

114. _____ એ વિશ્વમાં ઘણું મહત્ત્વનું પ્રત્યાયન સાધન છે?

- A. ટેકનોલોજી
- B. ડેટાબેઝ
- C. ઇન્ટરનેટ
- D. આમાંથી એકપણ નહિ

115. ફિડમ ઓફ ઇન્ફર્મેશન એક્ટ ક્યારે અસ્તિત્વમાં આવી.

- A. 2004
- B. 2005
- C. 2006
- D. 2002

116. માનકીકરણ અંગ્રેજી શબ્દ જણાવો.

- A. STANDARDIZATION
- B. STATEMENT
- C. CLASSIFICATION
- D. DOCUMENTATION

117. NIC નું પૂરું નામ આપો .

- A. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સેન્ટર
- B. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સીમ
- C. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ
- D. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સોફ્ટવેર

118. NISSAT નું પૂરું નામ આપો.

- A. નેશનલ ઇન્ફો સીસ્ટમ ઇન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી
- B. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સોફ્ટવેર એન્ડ ટેકનોલોજી
- C. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સીમ એન્ડ ટેકનોલોજી
- D. નેશનલ ઇન્ફોર્મેશન સિસ્ટમ ફોર સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી

119. DELNET નું પૂરું નામ આપો.

- A. Delhi Library Network
- B. Dehradun Library Network
- C. Development Library Network
- D. Den Library Network

120. CALIBNET નું પૂરું નામ આપો.

- A. Culture Library Network
- B. Calcutta Library Network
- C. Connecting Library Network
- D. Council Library Network

121. ILA નું પૂરું નામ આપો.

- A. Indian Library Association
- B. Indian Library Activity
- C. Indian Legal Aspects
- D. Indian Legal Association

122. IASLIC નું પૂરું નામ આપો.

- B. Indian Association of special Library and Information Source
- C. **Indian Association of special Library and Information Science**
- D. International Association of Information Science
- E. International Association and Information Source

123. SIS નું પૂરું નામ આપો.

- A. **The Society for Information Science**
- B. Science for Information Source
- C. The Society for important Science
- D. The Society for Information Services

124. _____ એ મુખ્યત્વે માનવ અધિકારના મૂળભૂત સિદ્ધાંતને માન્યતા આપે છે.

- A. જ્ઞાન
- B. મૂળભૂત સિદ્ધાંતો
- C. મૂળભૂત એકમો
- D. **માહિતી સ્વતંત્રતા**

125. ઈ.સ. _____ યુનેસ્કો માટે એફઆઈડીએ 'હેન્ડબુક ઓન ધી ઈન્ફોર્મેશન ઓન ધી એપુવલ, ઈમ્પલિમેન્ટેશન એન્ડ ઓપરેશન ઓફ નેશનલ ઈન્ફોર્મેશન પોલીસી' નામે દસ્તાવેજ તૈયાર કર્યો હતો.

- A. 1992
- B. **1990**
- C. 1996
- D. 1978

126. કોઈપણ પ્રકારના ભૌતિક સ્વરૂપના માધ્યમને ધ્યાનમાં રાખ્યા વિનાની દસ્તાવેજી માહિતી.

- A. **પ્રલેખીય સંસાધનો**
- B. બિન-પ્રલેખીય સંસાધનો
- C. માહિતી જરૂરિયાતો
- D. માનવ-સંસાધનો

એકમ:- 12 - માહિતીગત માળખું : રાષ્ટ્રીય અને વૈશ્વિક
(INFORMATION INFRASTRUCTURE NATIONAL AND GLOBAL)

127. _____ માં યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકાએ એવો ધારો પ્રસ્થાપિત કર્યો છે કે જે 'લોકલ નંબર પોર્ટેલીટી (એલ એન પી) બિલ' તરીકે ઓળખાય છે.

- A. 1997
- B. 1996
- C. 1998
- D. 1990

128. _____ સંસ્કૃત ભાષાની આ એક ખાસિયત માત્ર કમ્પ્યુટર ઉપરની ભાષાની પ્રક્રિયાનું અમલીકરણ કરે છે.

- A. એ બૂક ઓફ થિંગ્સ
- B. 'એ બુક રિડ્સ લિસા'
- C. એ બૂક ઓફ લિગલ આસ્પેક્સ
- D. બૂક ઓફ કાઉન્સિલીંગ

129. PDA નું પૂરું નામ આપો.

- A. પર્સનલ ડિજિટલ એસોસિએશન
- B. પર્સનલ ડિજિટલ આસિસ્ટન્ટ
- C. પર્સનલ ડિજિટલ એગ્રીકલ્ચર
- D. પર્સનલ ડિજિટલ અનાલોગ

130. વરસો પહેલાં ઈ.સ. _____ માં ટેલીફોનના આરંભથી થયો હતો.

- A. 1897
- B. 1872
- C. 1879
- D. 1963

131. ઇન્ટરનેટ પ્રોટોકોલ _____ બિટ સરનામાનો ઉપયોગ કરે છે

- A. 32
- B. 36
- C. 45
- D. 66

132. ના દાયકામાં મોબાઇલ કમ્યુનિકેશન એ મોટા પાયે આવિર્ભાવ થયો.

- A. 1996
- B. 1886
- C. 1990
- D. 1998

133. PSTN નું પૂરું નામ આપો.

- A. પબ્લિક સ્વીચેડ નેટવર્ક
- B. પબ્લિક સ્વીચેડ ટેલી નેટવર્ક
- C. પબ્લિક સ્વીચેડ ટેલીફોન નેટવર્ક
- D. પબ્લિક સ્વીચેડ ટીમ નેટવર્ક

134. પ્રલેખોના માનકોમાં _____ ને ઘણીવાર જનરલ સ્વીચ ટેલિફોન નેટવર્ક GSTN તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

- A. SVTH
- B. PSMP
- C. SMNL
- D. PSTN

135. ISDN નું પૂરું નામ આપો.

- A. ઇન્ટિગ્રેટેડ સર્વિસીસ ડિજિટલ નેટવર્ક
- B. ઇન્ટિગ્રેટેડ સર્વિસી ડેન માર્ક
- C. ઇન્ટિગ્રેટેડ સર્વિસી ડેલ નેટવર્ક
- D. ઇન્ટિગ્રેટેડ સર્વિસી નેટવર્ક

136. “ચઢતા ઉતરતા ક્રમના પગથિયાઓ છે.” આ માહિતી વિભાવના ક્યાં સંગઠન દ્વારા આપવા આવેલી છે

- A. એ એલ એ
- B. યુનેસ્કો
- C. યુ એન ઓ
- D. ઈફલા

એકમ:-13 માહિતી સમાજ (INFORMATION SOCIETY)

137. નીચેનામાંથી ક્યાં વર્ષમાં માં જોક્સ્યર માહિતી ક્ષેત્રની આર્થિક વૃદ્ધિના કારણોની તપાસ કરી હતી.

- A. 1983
- B. 1996
- C. 1879
- D. 1920

138. નીચેનામાંથી ક્યાં વર્ષમાં બ્રાઝિલીયન ઈન્ફર્મેશન પ્રોગ્રામ, મિનિસ્ટ્રી ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી દ્વારા પુરસ્કૃત કાર્યક્રમ હાથ ધરવામાં આવ્યો હતો.

- A. 1996
- B. 1999
- C. 1866
- D. 1978

139. નીચેનામાંથી ક્યાં વર્ષમાં સ્વતંત્રતા મેળવ્યા પછી ભારતે ઔદ્યોગિકીકરણનો પ્રારંભ કર્યો હતો.

- A. 1947
- B. 1966
- C. 1936
- D. 1988

140. “સોશલ સાયન્સ એન્ડ પબ્લીક પોલીસી” આ પુસ્તક કોણે લખ્યું ?

- A. વિલિયમ જોહન
- B. માર્ટિન રેઈન
- C. એમ. એફ. મેકણ
- D. ડેનિયલ જોય

141. MITI નું પૂરું નામ આપો

- A. મિત ટેકનોલોજી ઇન્ફોર્મેશન
- B. મીનીસ્ટર ટેકનોલોજી ઇન્ફોર્મેશન
- C. મિનિસ્ટ્રી ઓફ ઇન્ટરનેશનલ ટ્રેડ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ
- D. મીનીસ્ટર ટેકનીકલ ઇન્ફોર્મેશન

BLOCK-4 જ્ઞાન અને સમાજ
KNOWLEDGE AND SOCIETY

એકમ :- 14 જ્ઞાન અને સમાજ
Knowledge and Society

142. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત ક્યાં થઈ હતી?

- A. અમેરિકા
- B. ઇંગ્લેન્ડ
- C. ગ્રેટ બ્રિટન
- D. ન્યુઝીલેન્ડ

143. _____ અર્થકારણમાં સંશોધનની માલિકી કેટલાંક ભાગોમાં ખાનગી અને જાહેર વ્યવસ્થા પ્રકારની હોય છે.

- A. યોજના
- B. સમગ્ર
- C. પ્રાયોગિક
- D. મિશ્ર

144. ઈ.સ. 1999 થી એ ચર્ચાની શરૂઆત “ડિજિટલ ડિવાઈડ” (અંકીય વિભાગ)ના નામે ક્યાં રંગે છપાયેલી છે.”

- A. પીળો
- B. લાલ
- C. ગુલાબી
- D. લીલો

145. “ઈન્ડિયન ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ સાયન્સમાં નેશનલ ઇન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ એડવાન્સ સ્ટડી” ક્યાં આવેલું છે?

- A. કોલકાતા
- B. બોમ્બે
- C. બેંગલોર
- D. દિલ્હી

146. 18મી સદીથી આરંભાયેલ નવા જ્ઞાનના સર્જન માટે _____ એ મુખ્ય વ્યવસાય બની ગયેલ છે.

- A. પ્રત્યાયન
- B. સંશોધન
- C. ડેટા
- D. આમાંથી એકપણ નહિ

147. પ્રખ્યાત બ્રિટીશ અર્થશાસ્ત્રી કોણ છે.?

- A. માર્ટિન
- B. જ્યોર્જ લાટીન
- C. જહોન રોબિન્સન
- D. ડબ્લ્યુ એસ ગુહા

એકમ :- 15 જ્ઞાન વ્યવસ્થા : વિભાવનાઓ અને સાધનો
Knowledge Management: Concepts and Tools

148. જ્ઞાનના ઉત્પાદનો “વિપુલતા અને પહોંચવા”નો સિદ્ધાંત કોનો છે.?

- A. ડેનિયલ
- B. રીચાર્ડ
- C. રોજર યંગ
- D. ઈવાન્સ અને યંગનો

149. _____ એ જ્ઞાન નકશા દોરવામાં પાઠ ઉત્ખનનની મર્યાદાઓ ચર્ચેલ છે.

- A. જોન મેક્લૂર
- B. ડેનિયલ ડેલ
- C. હરાવુ અને નીલમેઘન
- D. માર્ટિન

150. જ્ઞાનના બે પ્રકાર છે: જેમ કે ગર્ભિત અને _____.

- A. વાસ્તવિક
- B. સ્પષ્ટ
- C. કાલ્પનિક
- D. અકલ્પનીય

151. સંસ્થા દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી જ્ઞાવ્ય માટેની માર્ગદર્શિકાને શું કહેવામાં આવે છે?

- A. માપ
- B. નીતિ
- C. વિષયવસ્તુ
- D. પ્રક્રિયા

એકમ :- 16 જ્ઞાન વ્યવસાય
Knowledge Profession

152. ડોક્યુમેન્ટેશન રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેઇનીંગ સેન્ટર, બેંગ્લોરના તાલીમ કયા વર્ષ માં અમલમાં આવી?

- A. 1966
- B. 1962
- C. 1970
- D. 1988

153. નીચેનામાંથી કયું વેબ માહિતી સ્થાપત્ય છે?

- A. નવા નેટવર્ક
- B. ડીજીટલાઈઝેસન
- C. વેબસાઈટની રચના
- D. આમાંથી એકપણ નહિ

154. જ્ઞાન વ્યવસ્થાના બે મુખ્ય પરિમાણો-અર્થબોધ પરિમાણ અને

- A. સહયોગી પરિમાણ
- B. આંતરસહયોગી
- C. સ્વતંત્ર
- D. પરિણામ

155. નીચેનામાંથી કોને 21મી સદીના જ્ઞાન કાર્યકર તરીકે ઓળખાય છે.

A. ડૉ. મિચેલ મેડલેન્ડ

B. ડૉ. એસ.આર. રંગનાથન

C. હોરલ્ડ

D. મેલ્વીલ

156. ગ્રંથાલય વેબ સાઈટો, વેબ બ્રાઉઝરનો ઉપયોગ કરવા માટે વેબ સાઈટ પહોંચવા શેનું સંયોજિકરણ કરવું પડે છે ?

A. XML

B. PDF

C. JPG

D. HTML

